



Euroopa teejuht ettevõtetele

„Jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise ettevõtte arendamine“

Make The Shift

EUROOPA TEEJUHT ETTEVÖTETELE

„Jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise ettevõtte arendamine“

KÕIGILE EUROOPA ETTEVÖTETELE SUUNATUD ALGATUS ETTEVÖTLIKU, KONKURENTSIVÕIMELISE JA KAASAVA EUROOPA KUJUNDAMISEL

- I. MEIE VISIOON EUROOPA PANUSEST JÄTKUSUUTLIKU JA KONKURENTSIVÕIMELISE ETTEVÖTTE ARENDAMISEL**

- II. MEIE LUBADUSED JÄTKUSUUTLIKU JA KONKURENTSIVÕIMELISE EUROOPA ETTEVÖTTE ARENDAMISEL**

Eesmärgid

1. Innovatsioon ja ettevõtlikkus
2. Oskuste ja kompetentside arendamine
3. Võrdsed võimalused ja mitmekesisus
4. Tervishoid ja turvalisus
5. Looduskeskkonna kaitse

Strateegiad eesmärkide saavutamiseks

6. Ettevõtte vastutus ettevõtluse lahutamatuks osaks
7. Sidusgruppide kaasatus
8. Eestvedamine ja valitsemine
9. Kommunikatsioon ja läbipaistvus
10. Ettevõtete vaheline koostöö ja liidud

- III. ETTEVÖTETE PÖÖRDUMINE EUROOPA LIIDU, VALITSUSTE JA SIDUSGRUPPIDE POOLE**



TEE ETTEVÖTLIKU, KONKURENTSIVÕIMELISE JA KÕIKI KAASAVA EUROOPANI

2000. aasta märtsis avaldasid riigi- ja valitsuste juhid valmisolekut rakendada Lissaboni strateegiat: muuta Euroopa Liit kõige dünaamilisemaks ja konkurentsivõimelisemaks teadmispõhiseks majanduseks, mis on võimeline jätkusuutlikuks majanduskasvuks rohkemate ja paremate töökohtadega ja suurema sotsiaalse sidususega. Sellest ajast alates on ettevõtted vabatahtliku tegevuse abil nende eesmärkide suunas märatavaid edusamme teinud. Täna on vaja kultuuri muutust ja uut impulssi kõigile sidusgruppidele, et tagada vastutustundlike ettevõtete kogu potentsiaali rakendamine. Eelnev on üha olulisem Euroopa jätkuva laienemise kontekstis.

Et tulla tagasi Euroopa jätkusuutliku arengu keskse sihi juurde, on oluline seada majanduskasv ja töökohad esikohale, saavutades samal ajal ka Euroopa sotsiaalse ja looduskeskkonnaga seotud eesmärgid. Kiireloomulised reformid, nagu ka fookuseeritud ja tõhusamalt rakendatud tegevus, on vajalik, et

- asetada innovatsioon, tehnoloogia ja teadmised Euroopa kasvu keskmesse
- muuta Euroopa investoritele, ettevõtjatele ja töötajatele atraktiivsemaks;
- arendada töötajate oskusi ja paindlikkust, et laiendada äri- ja tööhõive võimalusi;
- muuta globaalsed looduskeskkonna väljakutsed ja sotsiaalsed väljakutsed äri- ja tööhõive võimalusteks.

Mainitud väljakutsete ennetamiseks ja neile tulemuslikumaks reageerimiseks on tejuhisk seatud kolm põhiülesannet:

- levitada visiooni jätkusuutlikult arenevast ja konkurentsivõimelisest Euroopa ettevõttest;
- määratleda tegevused, mis aitavad ettevõtte vastutust arendada ja konkurentsieeliseid saavutada;
- pöörduda Euroopa Liidu ja sidusgruppide poole, et arendada vajalikke tegevusi ja partnerlusi/koostöösuhteid.



I. MEIE VISIOON EUROOPA PANUSEST JÄTKUSUUTLIKU JA KONKURENTSIVÕIMELISE ETTEVÕTTE ARENDAMISEL

Tuginedes 1995. aastal president Jacques Delors'i algatatud Euroopa deklaratsioonile Ettevõtted sotsiaalse tõrjutuse vastu (*Businesses against Social Exclusion*) on Euroopa ettevõtted järk-järgult suurendanud oma panust jätkusuutlikku arengusse. Praegu viidatakse sellele kui ettevõtte ühiskondlikule vastutusele (Corporate Social Responsibility, CSR).

Jätkusuutlik konkurentsivõime nõuab majanduse, sotsiaalse ja looduskeskkonnaalase tegevuse parendamist lühi- ja pikaajaliselt. Nii kujuneb ettevõtte vastutuse (Corporate Responsibility), vastutavuse (Accountability) ja tegevustulemuste ulatus. Vajalik on nii väliste kui sisemiste sidusgruppide kaasamine.

Ettevõtte vastutus mõjutab otseselt strateegiat, organisatsiooni ja juhtimist. Seega on olulisel kohal uute oskuste arendamine. Protsessi läbiviimise eelduseks ning ka tulemuseks on innovatsioon igas ettevõtte tegevuses. Innovatsioon on võti konkurentsivõimeni.

II. MEIE LUBADUSED JÄTKUSUUTLIKU JA KONKURENTSIVÕIMELISE EUROOPA ETTEVÕTTE ARENDAMISEL

10 aastat ettevõtete kaasatust üleeuroopalistesse ja riiklikesse CSR võrgustikesse ja hiljuti läbi viidud *CSR Multistakeholder Forumi* tulemused kinnitavad, et Euroopa ettevõtete vabatahtlikud tegevused on aidanud saavutada märkimisväärseid edusamme. Euroopa ettevõtted soovivad üle vaadata oma eesmärgid ja strateegiad, et saavutada konkurentsieelis ning viia oma tegevus kooskõlla uuendatud Lissaboni strateegiaga.

Alljärgnevad lubadused on seotud väljakutsetega, millega ettevõtted Euroopas tihti vastakuti seisavad, ning põhinevad kahel olulisel eeldusel.

- Ettevõtte vastutus eeldab vabatahtlikku tegutsemist, mis ületab seadusest tulenevaid nõudeid ja lepingulisi kohustusi. Äritegevuses nii Euroopas kui ka väljaspool seda tuleb arvestada rahvusvaheliste ja üle-Euroopaliste põhimõtete, standardite ja konventsioonidega*. See on oluline, et kindlustada usaldus ettevõtete vastu ja suurendada konkurentsivõimelisust pikemas perspektiivis.
- Tagatud on töötajate ja juhtide teadlikkus ja pühendumus ärireeetika ja usaldusväarsusega seotud standardite rakendamisele igas äritegevuse aspektis, igas kohas ja igal ajal.

*Nt. Inimõiguste deklaratsioon, ELi põhiõiguste harta, ILO deklaratsioon tööprintsipiide ja õiguste kohta, OECD juhised

Eesmärgid

1. Innovatsioon ja ettevõtlikkus

See on valdkond, kus ettevõtetele on palju pakkuda. Pidev innovatsioon on konkurentsivõime jaoks oluline tingimus. Innovatsioon tehnoloogiaarenduses, uutele või varem tähelepanuta jäänud vajadustele vastavates toodetes ja dünaamilisema majandusmudeli loomisel kõige selle saavutamise on oluline. Euroopas suureneb nõudlus jätkusuutlikkuse põhimõtteid arvestavate toodete ja teenuste järele. Arenguriikides on oluline innovatsioonivajadus seotud sobivate hindadega spetsiaalsete toodete ja teenustega, millel on tähtis roll vaesuse vähendamisel ja elukvaliteedi tõstmisel. Uuele nõudlusele vastamine on võti majanduse ja ettevõtluse arenguks ning kasvuks. Investeerime teadusesse ja arendustöösse, äriteadmistesse ja -oskustesse, et paremini rahuldada vajadusi kohalikul tasandil ja võita konkurentsieeliseid uutel turgudel. Viimastes on vajadus ettevõtjate järgi, kes pakuvad uusi tööhõivevõimalusi. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtted ning sotsiaalne ettevõtlus stimuleerivad meie ettevõtteid kiiremini innovatsiooni rakendama ja parendama sotsiaal-majanduslikke näitajaid vastastikuse kasu eesmärgil.

2. Oskuste ja kompetentside arendamine

Demograafiliselt vananevas ühiskonnas, kiirete tehnoloogiliste muutuste keskel ja tugevnevas rahvusvahelises konkurentsisis on oskus kohaneda ettevõtete jaoks kriitilise tähtsusega. Selleks on vajalik kiire innovatsioon, parem sooritus ja suurem paindlikkus. Siinkohal on meie lubadused keskendunud järgnevale:

- investeerida töötajate ja juhtide oskustesse ja elukestvasse õppesse, et kindlustada ettevõtte head tulemused ja töötajate tööalane konkurentsivõime;
- kindlustada sobiv tasakaal paindlikkuse ja kindlustatuse vahel, samuti ka töö ja eraelu vahel, et tagada töötajate motiveeritus ja ettevõttes püsimine;
- kompetentsi tõstmisele tuginedes arendada ettevõtte konkurentsivõimet uutes turusegmentides, elavdades selle abil majandustegevust, edendades ettevõtlikkust ja luues töökohti.

Kogenud ettevõtted on parimal positsioonil selleks, et toetada uusi ettevõtjaid ja neile edasi anda teadmisi ettevõtte strateegiast, inim- ja finantsressursside juhtimisest ning ettevõtte vastutusest. Samuti võivad nad abiks olla tulevaste töövõtjate oskuste ja tööalase konkurentsivõime suurendamisel.

Suurem ettevõtlikkus, töökohtade loomine ja töötajate tööalase konkurentsivõime suurendamine aitavad äritegevust vastutustundlikult ümber kujundada. Kui restruktureerimine on vältimatu, võimaldab eelnev rakendada asjakohaseid meetmeid, mis teevad töötajatele kvaliteetsed töökohad või tegevused kättesaadavaks.

3. Võrdsed võimalused ja mitmekesisus

Seoses demograafiliste muutustega peab Euroopa majandus maksimaalselt ära kasutama olemasoleva energia ja oskuste ressursi olenemata selle vanusest, soost, puudest või kultuurilisest päritolust. Ettevõtetenä kasutame värbamis- ja koolitussüsteeme, mis toetavad võrdsete võimaluste pakkumist töökohas. Mitmekesine töötajaskond, mis peegeldab meie ühiskonna mitmekesisust, toob ettevõtted turgudele lähemale. See julgustab ka tulemuslikku dialoogi/koostööd laiema tarbijaskonnaga ning tarnijate ja teiste sidusgruppidega, aidates omakorda ettevõtetele arendada innovaatilisi tooteid ja teenuseid, mis vastaksid paremini turu mitmekesisuse ootustega.

4. Tervishoid ja turvalisus

Lisaks headele töötingimustele, vajab ka töötervishoiu ja -ohutuse valdkond pidevat hindamist ja parendamist. Ettevõtetele lasub juba täna surve tagada töötervishoid ja ohutus kogu tarneahela lõikes ning muidugi ka kogukonnas, kus ettevõtte tegutseb. Investeerime seadmetesse ja tööprotsessidesse määral, mis tagaks ohutu ja tervisesõbraliku töökeskkonna meie tegevuses. Samuti teeme koostööd tarnijatega, et aidata tagada tervishoid ja tööohutus ka nende tegevuses.

5. Looduskeskkonna kaitse

Õhk, vesi ja muud loodusvarad on tulevikku silmas pidades kriitilised tegurid ning seega olulised ka ettevõtte jaoks. Üha enam kasvab nõudlus tootmisprotsesside ja toodete järele, mis oleks keskkonnasõbralikud kogu nende elutsükli vältel. Õkodisain on siinjuures innovaatiliseks ja positiivseks lahendiks. Uuringutesse ja innovatsiooni investeerimine on aga võtmeküsimuseks. Meie kohus on eestvedada järgmisi valdkondi:

- Parandamiseks ökoefektiivsust, võimaldame vähendada/ümbertöödelda/taaskasutada materiaalseid ressursse ja vähendada jäätmeid kärpides seega kulutusi pikaajalt.
- Vähendamaks energiakasutust, arendame ja kasutame tehnoloogiat, mis võimaldab suurendada taaskasutatavaid ning alternatiivseid energiaallikaid, vähendades samaaegselt heitaineid ja säilitades looduslikku mitmekesisust.



Strateegiad eesmärkide saavutamiseks

6. Ettevõtte vastutus ettevõtluse lahutamatuks osaks

Ettevõtte vastutus mõjutab otsuseid erinevates ettevõtte valdkondades: strateega, uurimis- ja arendustegevus, juhtimine, tootmisprotsessid. Ettevõtte vastutuse efektiivseks juhtimiseks, peab vastav poliitika ja strateegia olema kooskõlastatud ettevõtte eesmärkide ja väärtustega ning seotud ettevõtte erinevates funktsioonide/osakondadega, parandades nii ka ettevõtte mainet. Ettevõtte vastutus peaks sisalduma ka ettevõtte tegevuseesmärkides ning kollektiivse ja isikliku soorituse hindamis- tunnustus ja kompensatsioonisüsteemis.

See omakorda eeldab töötajate koolitust, mis võimaldaks vastutustundliku ettevõtluse oma igapäevasesse tegevusse lõimida ning täita vastavaid eesmärke ettevõtte erinevate tasandite ja funktsioonide lõikes.

7. Sidusgruppide kaasatus

Oma sidusgruppide kaasamine aitab ettevõtetel määratleda oma tegevuste mõju ja tagajärgi. Samas aitab see ennetavalt tegeleda ühiskonna- ning keskkonnaküsimustega, mis omakorda mõjutab ettevõtte konkurentsivõimet tulevikus. Oluline on samm-sammult oma sisemiste ja välimiste sidusgruppide kaasatust suurendada, mis omakorda aitab olla teadlik strateegiliselt olulistest muutustest/trendidest. Sidusgruppid suunavad tähelepanu uutele väljakutsetele, aidates samal ajal ka nendega toime tulla.

8. Eestvedamine ja valitsemine

Ettevõtte vastutus algab ettevõtte tipust ning selle eelduseks on ettevõtte tegevjuhi ja juhatuse arusaam ettevõtte vastutusest ja sidusrühmade kaasamise tähtsusest. Juhtkonna pühendumus on vajalik ning seda aitab saavutada:

- Ettevõtte ühiskondlikku vastutust pooldava strateegia kujundamine
- Ettevõtte valitsemismehhanismide kohandamine strateegiate efektiivseks rakendamiseks

9. Kommunikatsioon ja läbipaistvus

Ettevõtte usaldusväärsus, kommunikatsioon ja läbipaistvus tõstab usaldust ning see omakorda annab ettevõttele „loa tegutseda“ ning kindlustab konkurentsivõimelisuse. Vajalikud on sobivad raamatupidamis- ja aruandlusprotsessid, mis peaksid samaaegselt arvestama ka teatud liiki andmete avaldamise tundlikkust. Näitame üles kogu organisatsiooni pühendumust järgnevalt:

- Koostöö ettevõtte sisemiste ja välimiste sidusgruppidega, ettevõtte sotsiaalse ja ökoloogilise jalajäljega seotud riske sisaldavate valdkondade ning võimaluste määratlemine
- Sobiliku tegevusstandardi määratlemine ning, kus oluline, olemasolevate vahendite ning läbipaistvust suurendavate meetmete ärakasutamine
- andmete järjepidevuse, kvaliteedi ja võrreldavuse kontrolli- ja auditeerimissüsteemide abil
- erinevate kommunikatsioonikanalite kasutamine, et oluline info jõuaks kõigi sidugruppideni
- pideva täiendõppe ja hindamisprotsessi arendamine kommunikatsiooni ja läbipaistvuse alal

10. Ettevõtete vaheline koostöö ja liidud

Euroopas on välja töötatud rikkalikult innovaatilisi ja vastutustundlikke lahendusi ettevõtete väljakutsetega toime tulemiseks. Jagades üksteisega strateegilisi ressursse ja oskusi, saavad Euroopa ettevõtted kaasa aidata vastutustundliku ettevõtluse positiivset mõju suurendamisele.

Sarnaselt kogukonnakaasatusele ning üha levinumaks muutuvatele riigi- ja erasektori ning sektoritevahelistele partnerlustele, väärtustatakse rohkem ka ettevõttelt-ettevõttele innovatsiooniprojekte, koostöö ja sektoripõhiseid ning vahelisi algatusi.

Loome, toetame ning osaleme aktiivselt vajalikes ning olulistest võrgustikes, et koondada ühiseid pingutusi Euroopa vastutustundliku ettevõtluse abil rikastatud konkurentsivõime suurendamiseks.



III ETTEVÖTETE PÕÖRDUMINE EUROOPA LIIDU, VALITSUSTE JA SIDUSRÜHMADE POOLE

Ettevõtete panust jätkusuutliku arengu tagamiseks vastutustundliku ettevõtluse abil ei ole võimalik saavutada ilma kõiki olulisi sidusgruppe kaasamata ja nende aktiivse toetuseta

- Pöördume Euroopa Liidu ja valitsuste poole

Suunama Lissaboni Strateegia fookust kohustuste võtmistest täidesaatmisteni.

Meie arvates on Euroopa sotsiaalmudel, mida vaadati üle ka Lissaboni strateegias, ning meie visioon konkurentsivõimelisest ja jätlusuutlikust ettevõtlusest üksteist toetavad.

Pöördume Euroopa Liidu ja liikmesriikide valitsuste poole, et rakendataks poliitika, mis võimaldaks:


- Muuta Euroopa atraktiivseks paigas nii ettevõtjatele investeringuteks kui ka töötamiseks
- Kindlustada, et kõrgetasemelised oskused ning innovatsioon oleks Euroopa arengu keskpunktiks
- Võimaldada paindlikkust, mis on vajalik suurema arvu ning paremate töökohtade loomiseks
- Olla jätkusuutliku arengu eestvedajaks, eeskätt just läbi järjepideva kaubandus ning

Teejuhise akrediteerimine ning sellest huvitatud osapoolte üleskutsumine Teejuhise eesmäärke ja strateegiaid ellu viima ning seadustama

Ettevõtete panustamine jätkusuutlikkusesse vabatahtliku lähenemisena on tähelepanuväärne võimaluste allikas. Oluline on, et Euroopa Liit ja valitsused seda jätkuvalt tunnustaksid ning võtaksid ette ka vajalikud sammud oma konkurentsivõime ning vastutustundliku ettevõtluse strateegiate raames, luues (nii) keskkonna, mis võimaldaks tutvustada Teeviita kui head tava, mida järgida.

Mitmepoolsel koostööl ning vabatahtlikkusel põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud lähenemised on olulised vahendid valdkonna pidevaks arenguks. Viimase viie aasta jooksul on sotsiaalne ning jätkusuutlikkuse alane aruandlus kõvasti arenenud, millest on kasu saanud nii sidusgrupid kui ka ühiskond (laiemalt). Hetkeseisundis saaks iga regulatiivne (seadusandlik) raamistik hüppeliselt tõsta (suurendada) innovatsiooni ning õppimisprotsessi, mis oleks vajalik vajaliku järjekindluse ning usaldatavuse saavutamiseks.

Regulaarsed kohtumised ettevõtetejuhtide ning Euroopa poliitika kujundajate vahel on vägagi oodatud, aidates luua koostoiemet Euroopa makromajanduslike eesmärkide ning vastutustundliku ettevõtluse algatuse vahel Euroopa konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse parandamiseks.

- 
- Lisaks eelnevale kutsume üles kõiki **sidusgruppe toetama aktiivselt ettevõtete jõupingutusi olemaks jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline.**

Töötajad ning nende esindajad on ettevõtete eelispartnerid. Käesolevaga kutsume neid aktiivselt koostööd tegema ja osalema laiemas dialoogis, mis võimaldaks kujundada ja rakendada vastutustundliku ettevõtluse alaseid strateegiaid. Töötajate panus ettevõtte vastutusse on väga oluline.

Tarbijakaitse organisatsioonide ning mittetulundusühenduste teadmistel ja kogemustel on ainulaadne väärtus pikaajaliste koostööpartnerluste arendamises ning huvikonfliktide lahendamisel kaasa aitamises läbi konstruktiivse kompromissi leidmise jätkusuutlikkust silmas pidades. Lisaks traditsioonilisele „valvekoera” funktsioonile, arvame, et nende koostöö ja dialoog ettevõtetega on väga oluline ettevõtte vastutuse saavutamiseks. Kutsume neid organisatsioone ka toimima samavõrd läbipaistvalt nagu viimased ootavad ettevõtetelt.

Investorid on üha enam teadlikud jätkusuutlikkuse mõjust väärtuse kasvamisele pikaajalt. Kutsume finantssektorit üles tunnustama ning jätkuvalt uurima ettevõtte vastutuse mõju ettevõtte konkurentsivõimele nii lühi- kui ka pikaajalt.

Lõpetuseks, pöördume ka **ülikoolide** ning ärikoolide dekaanide ja õppejõudude poole lõimima juhtimise õppekavadesse teadmiste ja oskuste omandamise, mis on oluline vastutustundliku ettevõtluse rakendamiseks. Seda tunnustatakse kui kõige olulisemat panust Euroopa konkurentsivõimele ning jätkusuutlikkusele tulevikus.

Make The Shift

Kui te soovite liituda Euroopa juhtivate ettevõtetega toetamaks aktiivselt Euroopa teevita ettevõtetele „Jätkusuutlikku ja konkurentsivõimelise ettevõtte arendamine“ ning kui soovite võrrelda oma arengut Teevida eesmärkide ja strateegiate suhtes teiste ettevõtetega, võtke ühendust:

CSR Europe'iga
Roadmap@csreurope.org

Eestis:
Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumiga
foorum@csr.ee

Käesoleva tõlke puhul on tegemist mitteametliku tõlkega, mis on valminud Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi avakonverentsi ettekande jaoks.



CSR Europe
Rue Defacqz, 78-80
Brussels 1060
Belgium
Tel: +32 2 541 16 10
Fax: +32 2 502 84 58
Info@csreurope.org
www.csreurope.org